

تمرینات سری پنجم : درس نظریه گروه

آخرین مهلت تحویل : ۳۱ فروردین ماه ۱۳۸۷

---

۱ - بامتریکی که در درس ششم تعریف شده است فاصله ماتریس های پائولی را از یکدیگر محاسبه کنید. با همان متریک فاصله بین ماتریس های E_{ij} را در بعد n حساب کنید.

---

۲ - ثابت کنید که در فضای متریک اجتماع تعداد دلخواهی از مجموعه های باز حتماً باز است. هم چنین ثابت کنید که اشتراک تعداد متناهی از مجموعه های باز حتماً باز است. مثالی ذکر کنید که نشان دهد اشتراک تعداد نامتناهی از مجموعه های باز ممکن است باز نباشد.

---

۳ - در فضای دوبعدی R^2 شکل ناحیه $B_1(0, 0)$ یعنی گوی باز به شعاع ۱ حول مبدا برای متریک های زیر رسم کنید.

$$d_1(\vec{x}, \vec{y}) = |x_1 - y_1| + |x_2 - y_2|, \quad (۱)$$

$$d_2(\vec{x}, \vec{y}) = \sqrt{|x_1 - y_1|^2 + |x_2 - y_2|^2}, \quad (۲)$$

$$d_\infty(\vec{x}, \vec{y}) = \max\{|x_1 - y_1|, |x_2 - y_2|\}, \quad (۳)$$

---

۴ - نشان دهید که هرگاه یک تابع $f: (M, d) \rightarrow (M', d')$ پیوسته باشد، تصویر وارون هر مجموعه باز از M' یک مجموعه باز در M است.

---

۵ - برای کره سه بعدی که در فضای چهاربعدی غوطه ور شده است و مختصات آن در متن درس داده شده است بردارهای یک مماس زیر را بدست آورید:
الف: برداری که در یک نقطه دلخواه بر منحنی θ متغیر مماس است.
ب: برداری که در همان نقطه بر منحنی ϕ متغیر مماس است.

ج : زوایه بین این دو بردار را حساب کنید.

۶ – با یک پارامتر بندی مناسب مولدهای جبرلی $so(1, n)$ را بدست آورید. روابط جابجایی مولدها را بدست آورید.

۷ – تمرین قبلی را برای جبرلی $su(n)$ تکرار کنید. نشان دهید که در این جبر تعداد $n - 1$ تا از مولدها بایکدیگر جابجا می شوند. مولدها را طوری انتخاب کنید که داشته باشیم :

$$\langle T_i, T_j \rangle \equiv tr(T_i T_j) = \delta_{ij} \quad (4)$$

۸ – مولدهای جبرلی $so(2, 2)$ را بدست آورید. روابط جابجایی آنها را مشخص کنید.

۹ – مولدهای جبرلی $su(1, 1)$ را بدست آورید. روابط جابجایی آنها را مشخص کنید.

۱۰ – در فضای توابع مشتق پذیر روی R^2 با مختصات موضعی x, y ، عملگرهای دیفرانسیل زیر را در نظر بگیرید:

$$P_x := \frac{\partial}{\partial x}, \quad P_y := \frac{\partial}{\partial y}, \quad L := x \frac{\partial}{\partial y} - y \frac{\partial}{\partial x}. \quad (5)$$

ثابت کنید که فضای برداری جاروب شده توسط این سه عملگر تشکیل یک جبرلی می دهد.

۱۱ – در فضای توابع مشتق پذیر روی R^3 با مختصات موضعی x, y, z ، عملگرهای دیفرانسیل زیر را در نظر بگیرید:

$$\begin{aligned} P_x &:= \frac{\partial}{\partial x}, & P_y &:= \frac{\partial}{\partial y}, & P_z &:= \frac{\partial}{\partial z} \\ L_x &= y \frac{\partial}{\partial z} - z \frac{\partial}{\partial y}, & L_y &= z \frac{\partial}{\partial x} - x \frac{\partial}{\partial z}, & L_z &= x \frac{\partial}{\partial y} - y \frac{\partial}{\partial x}. \end{aligned} \quad (6)$$

ثابت کنید که فضای برداری جاروب شده توسط این عملگر تشکیل یک جبرلی می دهد. روابط جابجایی بین عملگرها را مشخص کنید.